

Mама й тато назвали мене Фредом^{*}.

Але це не допомогло. Почалася війна. І татові довелося поїхати з дому і оберігати кордон десь далеко на півночі. Мама плела рукавиці та шкарпетки, щоб він не мерз, бо зима видалася дуже холодна. Коли ми дихали, то з рота хмарами випливала пара. А дорогою до школи під носом виростали бурульки, що розставали аж після першого уроку.

Я поставив тата на полиці кахляної груби, щоб він відчув тепло. Власне, не тата, а його фотографію. На голові в нього був негарний формений кашкет, а в роті — лулька. Здавалося, він намагався усміхнутися.

— Усе буде гаразд, — мовив я. — Скоро ти повернешся, ось побачиш.

Він не відповів. Але я все одно з ним говорив.

— До речі, я вже знаю, що подарую тобі на Різдво, — сказав я, щоб хоч трохи його підбадьорити.

Потім я поставив поруч з його фотографією мамину, аби тато не почувався самотнім. На фото мама усміхається, бо в неї в животі сиджу я.

* Шведське слово «fred» перекладається «мир». (Тут і далі примітки перекладача).

Тоді мені здалося, що в тата трішки смикнувся кутик рота.

— Гляди, не загуби люльку, — сказав я.

— З ким ти говориш? — крикнула мама з передпокою.

— З татом, — відповів я.

— Чудово, — мовила вона. — Скажи йому, нехай швидше повертається додому.

Мама зайшла у велику кімнату й поцілувала мене в чоло. Вона вже була взута у високі чорні чоботи зі шнурками. І одягнена в уніформу з металевими гудзиками. Бо тепер мама працювала кондуктором трамвая, щоб нам вистачало грошей.

— Не перестарайся, — сказала вона. — І не забудь вчасно піти до школи.

— Атож, — відповів я. — Мені лише треба ще дещо зробити.

Я пішов у гардеробну кімнату. Світла не запалював. А в дверях залишив невелику шпарину. Там мені було добре чути, як у вентиляторі шумить вітер. На підлозі стояли татові святкові черевики, готові закружляти в танці, щойно тато засуне у них ноги. Над черевиками висів гарний костюм, темно-синій, у вузеньку світлу смужку. А на полиці лежав капелюх, очікуючи, коли тато вдягне його на свій вимитий причесаний чуб.

Коли я в напівтемряві примружив очі, то ніби побачив його на повен зрист.

— Хочеш почути таємницю? — пошепки спитав я.

— Ну, звісно, старий, — прошумів тато з вентилятора.

— Я люблю Ельсу з нашого класу.

— О-о, — прошурхотів він. — Любов — це вагоме слово.

— Знаю, — мовив я. — Я трохи закоханий. Принаймні дуже багато думаю про неї. І мені стає тепло, щойно її побачу.

